

scholen geven, maar ze geven het anders. Paedagogisch zijn ze te verkiezen boven de H. B. S. De leerlingen blijven meer kinderen, toevertrouwd aan hun onderwijzers, en het zijn niet zoo zeer studentjes, die college loopen bij de voor de verschillende vakken telkens andere heeren docenten.

De minister handhaaft de Muloscholen. Alleen heeft Z.Ex. den naam een „m" korter gemaakt. Als er geen Uloscholen meer zullen zijn, zooals die nu bestaan, maar alleen lagere scholen, dan is de naam Uloscholen — scholen voor uitgebreid lager onderwijs — juister.

Deze Uloscholen sluiten in de toekomst dus aan bij de zesjarige eenheidsschool. Ze staan op zichzelf en toch ook weer niet. Althans in de praktijk zal het voorkomen, dat de besturen van de tegenwoordige Muloscholen twee scholen zullen beheeren: de lagere — dat zijn de eerste zes leerjaren — en de Uloschool — dat zijn dan de drie of vier volgende leerjaren. Voor de eerste zullen zij hun personeel hebben, en ook voor de tweede. Twee hoofden derhalve. Maar als de scholen innig verbonden van één bestuur uitgaan, dan kan wel niet met het aantal vakken, maar wel met het „hoeveel" en het „hoe" van de onderwijsvakken in de eerste zes klassen rekening gehouden worden met de volgende vier. *)

In de groote steden zullen dus de Muloscholen blijven. In de dorpen wordt het anders. Daar heeft men te worstelen met het te gering aantal leerlingen. Men zal in de toekomst waarschijnlijk krijgen scholen voor uitgebreid lager onderwijs in de centra. Dus niet in twee dorpen, die een half uur van elkaar liggen, elk een Uloschool. Maar in één dorp zulk een school, waar de leerlingen van nabijgelegen plaatsen en plaatsjes heen kunnen fietsen, zooals nu reeds geschiedt b.v. met Ambachtsscholen en H. B. Scholen.

Dat de namaakmuloscholen verdwijnen, zal wel niemand anders dan de belanghebbenden een ramp vinden. Ze werden in het leven geroepen voor enkele leerlingen, en kostten schatten gelds. Het schijnt wel, dat de Minister dezen onechten, onwaren inrichtingen den dood heeft willen aandoen. En dat is zijn recht.

De nieuwe Uloscholen zullen dus in de zevende klasse pas kunnen aanvangen met talenonderwijs. Maar ook de Middelbare scholen, H. B. S. en Gymnasium, beginnen in het eerste studiejaar met het onderwijs in vreemde talen. In de toekomst vervalt dus Fransch als examenvak bij toelating tot H. B. S. en Gymnasium.

Men heeft dit bestreden. Niemand minder dan professor Salverda de Grave heeft er den minister een grief van gemaakt, dat deze het Fransch wilde laten vervallen op de lagere school. Deze geharnaste verdediger van het onderwijs in de Fransche taal, ducht er veel onheil van. Als volgt liet hij zich uit:

„... Eén overweging moet, dunkt mij, alles beheerschen en daarnaar moet het overige zich schikken. Die overweging is: dat, indien later dan thans geschiedt, met het onderwijs in het Fransch wordt aangevangen, de wel niet schitterende, maar niettemin, vergeleken met andere leden, belangrijke uitkomsten van het onderwijs, geheel onvoldoende zullen worden, waardoor aan een gewichtig element der intellectuele vorming van de jeugd onherstelbare schade zal worden

*) Inmiddels is een amendement Visser van IJzendoorn aangenomen, waardoor een bijeenbehorende Lagere en Uloschool één hoofd mogen hebben. Daardoor vervalt een groot ongerief en komen de besturen onzer Muloscholen niet te staan voor nieuwe moeilijkheden, wat het personeel betreft.

toegebracht. Over de beide onderdeelen dezer bewering veroorloof ik mij een enkel woord.

„De Fransche taal is voor ons Hollanders veel moeilijker te leeren, dan het Engelsch of het Duitsch, niet alleen wegens de uitspraak van verschillende klanken, die voor onze organen vreemd zijn, maar ook door haar zinsbouw en woordenschat. Het aanleeren van de Fransche klinkers en medeklinkers eischt soepelheid van het taalinstrument en langdurige oefening. Ik kan mij niet voorstellen, dat het mogelijk zou zijn, wanneer men drie jaren aan die oefening ontnaemt, en haar doet samenvallen met het aanleeren van andere vreemde talen, ooit enig resultaat te bereiken met een klas van jongens of meisjes; ... alleen op den duur, en door langzame instudeering, kan men zich de vorming van vreemde klanken eigen maken. En wat betreft de beide andere groote moeilijkheden van het Fransch, de woordenschat en de zinsbouw, hoe zal een scholier die met vrucht kunnen leeren, zonder telkens, vele jaren lang, herhaalde oefeningen, en zonder lectuur en nog eens lectuur! Stelt men zich wel eens voor, wat een leerling na het eerste jaar der middelbare school van het Fransch zal kunnen weten, als hij vooraf nooit daarvan heeft gehoord?" —

Tot zoover professor S. de Grave.

Afgezien van praktische overwegingen, vinden velen het dwaas, de vrijheid van onderwijs aan banden te leggen.

Hoe het zij, de minister heeft zijn stelsel aangenomen gezien. Dinsdag 4 Mei was de dag zijner overwinning.

De toekomst zal leeren, hoe het gaan zal, vooral met het onderwijs in de moderne talen, waaraan ons volk dringend behoefte heeft, en waarin ons land nooit een droeve figuur heeft gemaakt.

J. T.

GAMALIËLS RAAD.

„Is 't werk uit God, het zal bestaan,
Is 't werk uit menschen, 't zal vergaan."

Dus heeft Gamaliël gesproken,
Maar alzoo geeft geen Christen raad:
Hij ziet vaak werk uit God verbroken,
Wijl wat uit menschen is bestaat.
Zoo enkel de uitkomst hier beslist,
Dan hebt ge, o Rabbi, u vergist.

En toch, toch is uw uitspraak waarheid,
Maar niet voor d' aard, voor d' eeuwigheid,
Die eens ook hierop werpt haar klaarheid
Het Godlijk en het menschlijk scheidt.
Dan zal wat uit den mensch is, snel verzinken,
Maar wat uit God is, hoog en glansrijk blinken;
Dan, maar niet eer. — De oogst zal te velde staan
Totdat de maaier komt. Hij slaat den sikkel aan,
Hij deelt het kaf van 't graan.

Gamaliëls beslissing valt te vroeg:
Hij zag niet wijd, niet ver genoeg.

Laat, zoo het Woord geen licht verspreidt,
De zaak gerust voor de eeuwigheid.

A. J. H.